

Maya Heydərova
AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu
maya-heyderova@rambler.ru

Azərbaycan dili elektron məkanda

Açar sözlər: Azərbaycan dili, informasiya bazası, milli korpus, elektron lüğət, əks lüğət, portal

Ключевые слова: Азербайджанский язык, информационная база, национальный корпус, электронный словарь, обратный словарь, портал

Key words: Azerbaijani language, information base, national corpus, electronic dictionary, reverse dictionary, portal

Elm və texnikanın sürətlə inkişaf etdiyi qloballaşma dövründə əhəmiyyətli məsələlərdən olan ana dilimizin internet məkanında geniş təmsil olunması və səmərəli istifadəsi məsələləri ilə əlaqədar indiyə qədər dövlət səviyyəsində bir çox mühüm addımlar atılmış və bu proses mütəmadi olaraq davam etməkdədir. Bununla bağlındiyə qədər ümummilli lider Heydər Əliyev və onun layiqli davamçısı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən bir sıra mühüm fərman və sərəncamlar imzalanmışdır. Məqsəd müstəqil dövlətçiliyimizin əsas atributlarından biri olan Azərbaycan dilinin daha geniş istifadəsinin, bu dillə maraqlanan şəxslər üçün əlçatanlığının təmin edilməsi və öyrənilməsinin asanlaşdırılmasıdır. “Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 2008-ci il 10 aprel tarixli Sərəncamı ilə Azərbaycan elmində islahatların aparılması ilə bağlı Dövlət Komissiyası yaradılmış, həmin komissiya tərəfindən respublikamızda 2009-2015-ci illərdə elmin inkişafı üzrə Milli Strategiya və həmin strategiyanın həyata keçirilməsi ilə bağlı Dövlət Proqramı hazırlanmışdır.

Elmin inkişafı üzrə Milli Strategiya və Dövlət Proqramının icrası ilə bağlı AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun 2015-ci ilədək inkişaf konsepsiyası və fəaliyyət proqramı hazırlanmış və AMEA Rəyasət Heyətinə təqdim olunmuşdur. Təqdim olunmuş konsepsiyada Azərbaycan dilinin və dilçiliyinin inkişaf meyilləri və perspektivləri hərtərəfli təhlil olunmuş, konkret vəzifələr müəyyənləşdirilmişdir.

"Azərbaycan dilinin qloballaşma şəraitində zamanın tələblərinə uyğun istifadəsinə və ölkədə dilçiliyin inkişafına dair Dövlət Proqramı haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 23 may 2012-ci il

tarixli 2236 nömrəli sərəncamı və bunun ardınca 29 may 2012-ci ildə verilmiş 2240 nömrəli "Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi haqqında" növbəti sərəncam Azərbaycan Respublikasının dövlət dili olan Azərbaycan dilinin inkişafına dövlət qayğısının bariz nümunəsidir. Bu proqram Azərbaycan Respublikasında 2009-2015-ci illərdə elmin inkişafı üzrə Milli Strategiyanın həyata keçirilməsi ilə bağlı hazırlanmış Dövlət Proqramına uyğunlaşdırılmışdır" (4).

Bundan sonra Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 9 aprel tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan dilinin qloballaşma şəraitində zamanın tələblərinə uyğun istifadəsinə və ölkədə dilçiliyin inkişafına dair Dövlət Proqramı" həmin sərəncamlardan irəli gələn məsələlərin həllinə yönəlmiş və 2013–2020-ci illər ərzində bu istiqamətdə bir çox zəruri tədbirlərin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Azərbaycan dilinin zənginləşməsi və tətbiqi imkanlarının genişləndirilməsi istiqamətində görülən işlərdən biridə Azərbaycan dilinin elektron məkanda daha geniş istifadəsinin, bu dillə maraqlanan şəxslər üçün əlçatanlığının təmin edilməsi və öyrənilməsinin asanlaşdırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 17 iyul 2018-ci ildə "Azərbaycan dilinin elektron məkanda daha geniş istifadəsinin təmin edilməsi ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında" sərəncamı hesab oluna bilər.

Azərbaycan dilinin İnternet məkanında təmsil olunması və lazımı formada işlənilməsi dilimizin yerli və əcnəbi istifadəçilər tərəfindən mənimsənilməsində böyük rol oynayır. AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunda bu sərəncamlarla bağlı olan bir sıra işlər görülmüşdür. Beləki, Dilçilik İnstitutunun Kompüter dilçiliyi şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən "Azərbaycan dilinin qloballaşma şəraitində zamanın tələblərinə uyğun istifadəsinə və ölkədə dilçiliyin inkişafına dair Dövlət Proqramı" sərəncamının 6.4.1. "Azərbaycan dilinin dövlət dili kimi ümumi informasiya bazasının yaradılması" bəndinə uyğun olaraq "Azərbaycan dilinin informasiya bazası" hazırlanmış və www.azerbaycandili.az portalında yerləşdirilmişdir. "Azərbaycan dilinin informasiya bazası" portalında Azərbaycan dili ilə bağlı oçerk, dil haqqında rəsmi sənədlər, Azərbaycan dilçiləri barədə məlumat yerləşdirilmişdir. Portalda həmçinin Azərbaycan dilçilərinin Azərbaycan dilinə, dünya dillərinə aid tədqiqatlarını əks etdirən monoqrafiya və dərsliklər, müxtəlif çeşidli lüğətlər, fəlsəfə doktoru və elmlər doktoru

elmi dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiyaların avtoreferatları əks olunmuşdur.

Portalın ana səhifəsinin quruluşu aşağıdakı kimidir:

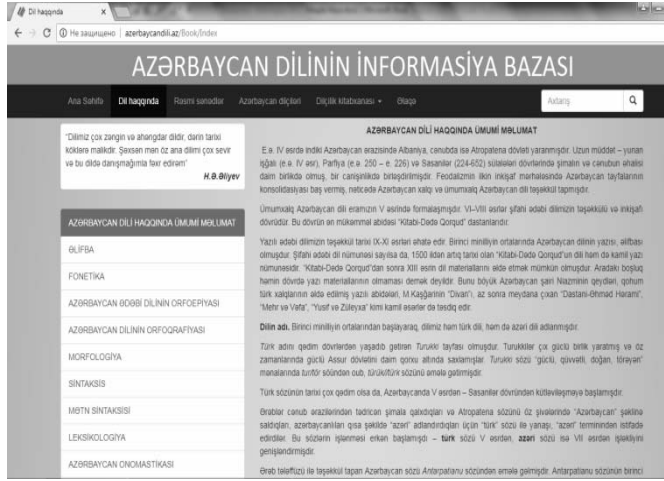
Ana səhifədə yerləşən menyu sətirinə aşağıdakı səhifələr daxildir:

- Ana səhifə
- Dil haqqında
- Rəsmi sənədlər
- Azərbaycan dilçiləri
- Dilçilik kitabxanası
- Əlaqə

Portalın dil haqqında bölməsində Azərbaycan dilinin qrammatikasını öyrənmək istəyən istifadəçilər üçün dil haqqında bütün məlumatlar verilmişdir.

Bu bölməyə daxil olduqda istifadəçilər aşağıdakı altbölmələrdən yararlanırlar:

- Azərbaycan dili haqqında ümumi məlumat
- Əlifba
- Fonetika
- Azərbaycan ədəbi dilinin orfoepiyası
- Azərbaycan dilinin orfoqrafiyası
- Morfologiya
- Sintaksis
- Mətn sintaksisi
- Leksikologiya
- Azərbaycan dilinin onomastikası
- Frazologiya

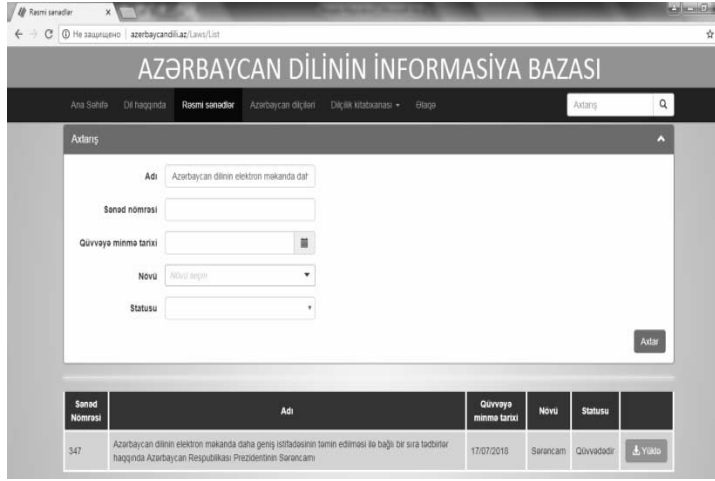

Azərbaycan dili haqqında bütün bu məlumatlar dilçi alimlərimizin Azərbaycan dili haqqında yazdıqları ədəbiyyatlardan götürülmüşdür.

Rəsmi sənədlər bölməsinə müraciət etdikdə ekrana açılan pəncərədə ilk öncə axtarış sahəsi gəlir ki, buradanda dil haqqında Azərbaycan Demokratik Respublikası yaranan vaxtdan - 1918-ci ildən bəri imzalanmış rəsmi sənədləri (sərəncam, əmr, fərman və s.) axtarılıb tapmaq olar.

Burada bazaya yüklənmiş istənilən sənədin adı, sənəd nömrəsi, qüvvəyə minmə tarixi, növü və statusu əlamətlərinə görə axtarış aparmaq olar.

Bundan əlavə axtarış sahəsindən aşağıda yerləşdirilmiş sənədlərdən hər hansı birinin “Yüklə” düyməsinə klikləməklə istifadəçi öz cihazına (kompüterə və ya mobil telefona) yükləyə bilər.

Azərbaycan dilçiləri bölməsində Azərbaycanın dilçi alimləri haqqında məlumatlar üç dildə (Azərbaycan, rus və ingilis) yerləşdirilmişdir. Buraya Akademiyanın həqiqi üzvləri, müxbir üzvlər, elmlər doktorları və fəlsəfə doktorları haqqında məlumatlardaxildir.

Dilçilik kitabxanası adlanan bölmə üç hissədən ibarətdir:

- Lügətlər
- Avtoreferatlar
- Monoqrafiya və dərslilər

Burada da ilk növbədə axtarış sahəsi mövcüddür və bu sahədə bazada yerləşdirilmiş istənilən ədəbiyyatı adı, müəllifin adı, nəşr ili və dilinə görə axtarış aparmaq olar. Lüğətlər altbölməsində Azərbaycan dilinə aid olan lüğətlərin “pdf” variantları yerləşdirilmişdirki, istifadəçilər buradan istədikləri lüğəti “Yüklə” düyməsinə klikləməklə öz cihazlarına yükləyə bilirlər. Avtoreferatlar, monoqrafiya və dərsliklər bölmələrində eyni qaydada fəaliyyət göstərir. Avtoreferatlar bölməsində “Azərbaycan dili”, “Dil nəzəriyyəsi”, “Türk dilləri”, “Müqayisəli və tipoloji dilçilik”, “German dilləri” indeksləri üzrə müdafiə olunmuş dissertasiyaların avtoreferatları yerləşdirilmişdir. Monoqrafiya və dərsliklər altbölməsində isə dilçiliyə aid olan monoqrafiyalar və dərsliklərin “pdf” variantları yerləşdirilmişdir.

Əlaqə bölməsində Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun əlaqə nömrələri və portalın elektron poçt ünvanı göstərilmişdir.

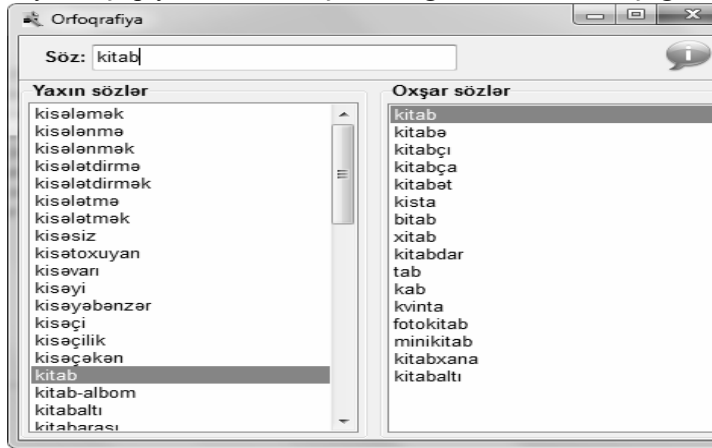
Portala yeni ədəbiyyatların yerləşdirilməsi, dilçilər haqqında məlumatlar əlavə olunması və yenilənməsi portalın administratoru və Kompüter dilçiliyi şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən həyata keçirilir.

Azərbaycan dilinin elektron məkanda geniş istifadəsi və təbliği ilə bağlı daha bir layihə isə Azərbaycan Dilinin Milli Korpusunun yaradılması ilə bağlıdır.

“Milli korpus hər hansı bir konkret dildə mətnlərin elektron formada toplanmasına istiqamətlənmiş məlumat axtarış sistemidir. Konkret dilin milli korpusunda həmin dil tam şəkildə, bütün səviyyələrdə təmsil olunur. Korpusu təşkil edən mətnlər və həmin mətnlərə müraciət formaları müəyyən qaydalar üzrə nizamlanır. İstifadəçi onu maraqlandıran istənilən məsələ ilə bağlı korpusdan lazımı məlumat əldə etmək imkanına malik olmalıdır” (3, s.18). Milli korpus bir neçə altkorpusdan ibarətdir. Bu altkorpuslardan biridə leksikoqrafiya -

lüğət altkorpusudur. Leksikoqrafiya alt korpusunda respublikamızda nəşr olunan bütün lüğətlərin (orfoqrafiya, izahlı lüğət, əks əlifba lüğəti, tərcümə lüğətləri və s.) elektron variantlarının yerləşdirilməsi nəzərdə tutulur.

Azərbaycan dilinin orfoqrafiya lüğətinin elektron variantı ilk dəfə 2006-cı ilin sentyabrında – “Azərbaycan dilinin orfoqrafiya lüğəti” (Bakı, “Lider nəşriyyatı”, 2004, 728 s.) kitabı əsasında prof. Məsud Mahmudov və dos. Əbülfəz Fətullayev tərəfindən tərtib edilmiş və dilmanc.az saytında istifadəçilərin ixtiyarına verilmişdir. “Azərbaycan dilinin orfoqrafiya lüğəti” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 26 may 2004-cü il tarixli 71 nömrəli fərmanına uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq olunmuş yeni orfoqrafiya qaydaları əsasında tərtib edilmişdir. Lüğətdə 75671 sözün düzgün yazılış qaydası verilmişdir. Lüğətin strukturu aşağıdakı kimidir:

Lüğətin istifadə qaydası aşağıdakı kimidir:

“Söz:” yazılan sətərə axtarılan sözü daxil etdikdə bu sözə əlifba sırasına görə yaxın sözlər “Yaxın sözlər” panelində, müəyyən hərfləri üst-üstə düşən sözlər isə “Oxşar sözlər” panelində göstərilir. “Oxşar sözlər” yazısının üstünə iki dəfə kliklədikdə oxşarlıq əmsalını dəyişmək olar (8).

2007-ci ilin dekabrında www.dilmanc.az saytında daha bir lüğətin elektron versiyası istifadəyə verildi. Bu Azərbaycan dilinin orfoqrafiya lüğəti əsasında tərtib olunmuş “Azərbaycan dilinin əks əlifba lüğəti”nin (Bakı, “Nurlan”, 2004, 524 s.) elektron versiyasıdır. İnternet sisteminin, elektron lüğətlərin inkişaf etdiyi bir dövrdə statistik lüğətlərə-tezlik və əks əlifba lüğətlərinə böyük ehtiyac vardır. Bu lüğətdən nəzəri dilçiliyin bir çox məsələləri ilə əlaqədar, maşın tərcüməsi və mətnlərin formal

təhlili sistemlərdə, tekstologiyada və paleoqrafiyada, əlyazmaların oxunuşu və bərpası işlərində, naməlum yazı sistemlərinin açılması prosesində və qafiyə lüğəti kimi istifadə oluna bilər.

“Adi lüğətlərdən fərqli olaraq əks lüğətlərdə sözlər başlanğıcdan sona doğru deyil, sondan başlanğıca doğru əlifba sırasına düzülür. Beləliklə, adi lüğətlərdə eyni başlanğıca, əks lüğətlərdə isə eyni sonluğa malik sözlər eyni qrupda yerləşir. Məsələn, əks lüğətdə «oruc» sözü «adam» sözündən əvvəl gəlir. Çünki, sözün sonunda gələn «c» hərfi əlifba sırasına görə «m» hərfindən irəlidir. «Çiçək» sözü də «dilək» sözündən qabaq yerləşdirilir. Bu sözlərin son iki hərfləri eyni olsa da, üçüncü hərfə görə (ç və l) «çiçək» əvvələ keçir” (1, s. 5). Əks əlifba lüğətinin istifadə qaydası aşağıdakı kimidir:

“Şəkilçi:” yazılan sətirdə sonu “xana” ilə bitən sözləri axtarsaq sondan başlanğıca doğru əlifba sırası ilə sonu “xana” ilə bitən 242 söz tapılacaqdır.

“Əks lüğətlərdən avtomatik tərcümə alqoritmlərinin qurulmasında, daha doğrusu, təhlil və sintez alqoritmlərində istifadə olunur. Təhlil üsullarından biri söz-formalardan şəkilçiləri ayırdıqdan sonra qalan hissənin avtomatik lüğətdə axtarılmasından ibarətdir. Bu prosesdə şəkilçilərin və söz formaların sonunun omonimliyi ilə əlaqədar bir çox yanlış ayırmalara yol verilə bilər. Əks lüğətlər tədqiqatçıya belə halları nəzərə alıb asanlıqla aradan qaldırmağa kömək edir.” (1)

Bu lüğətlərdən sonra bir sıra təşkilat və qurumlarda da Azərbaycan dilinin orfoqrafiya və izahlı lüğətlərinin elektron versiyası hazırlanmışdır. Belə lüğətlərə <http://www.azleks.az>, <https://azerdict.com/az/>, <https://obastan.comsaytlarında> yerləşdirilən elektron lüğətləri misal göstərmək olar.

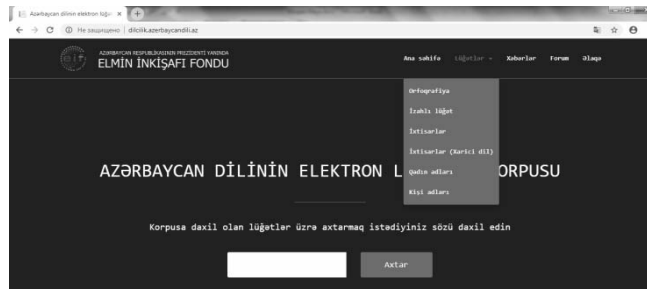

Azərbaycan Dilinin Milli Korpusunun leksikoqrafiya altkorpusunun yaradılması istiqamətində atılmış addımlardan biri “Azərbaycan dilinin lüğət tərkibinin inkişafı, dilin normalarına əməl olunmasının ictimai monitorinqi və dilin verilənlər korpusunun hazırlanması üzrə inteqrasiya olunmuş elektron sistemin və lüğətin yaradılması” adlı layihə sayıla bilər. Bu layihə AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun baş elmi işçisi, fil.ü.e.d., prof. Məsud Mahmudovun rəhbərliyi ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondunun 2015-ci ilin əsas qrant müsabiqəsinə təqdim edilmiş və bu çərçivədə elmi-tədqiqat proqramlarının (EIF-KETPL-2015-1(25) qalibi olmuşdur. Bir il (1 may 2017-ci il – 01 may 2018-ci il) müddətində yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulmuş layihə Dilçilik İnstitutunun və AMEA İdarəetmə sistemləri İnstitutunun əməkdaşları tərəfindən icra edilmişdir(2).

Bu layihəni eyni zamanda Prezidentin 17 iyul 2018-ci il “Azərbaycan dilinin elektron məkanda daha geniş istifadəsinin təmin edilməsi ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında” sərəncamının bir hissəsi kimi hesab etmək olar.

Layihə əsasında yaradılmış elektron lüğətlər sisteminin ilkin versiyası - “Azərbaycan dilinin elektron lüğətlər korpusu” <http://dilcilik.azerbaycandili.az> elektron portalında yerləşdirilmişdir. Portalın strukturunda ilkin olaraq “Ana səhifə”, “Lüğətlər”, “Xəbərlər”, “Forum”, “Əlaqə” səhifələri hazırlanmışdır. Menü sətrində “Lüğətlər” düyməsinə bir dəfə kliklədikdə səhifədə yerləşdirilmiş aşağıdakı elektron lüğətlərə keçid düymələri görünür.

- Orfoqrafiya
- İzahlı lüğət
- İxtisarlər
- İxtisarlər (Xarici dil)
- Qadın adları
- Kişi adları

Azərbaycan dilinin elektron lüğətlər korpusunda oxucuların işini asanlaşdırmaqdan ötrü aşağıdakı lüğətlərin hər birinin mükəmməl elektron variantları hazırlanmışdır.

1. Azərbaycan dilinin orfoqrafiya lüğəti (Genişləndirilmiş və yenidən işlənmiş 6-cı nəşr. 110563 söz. Bakı, “Şərq- Qərb” Nəşriyyat evi, 2013, 839 s.);

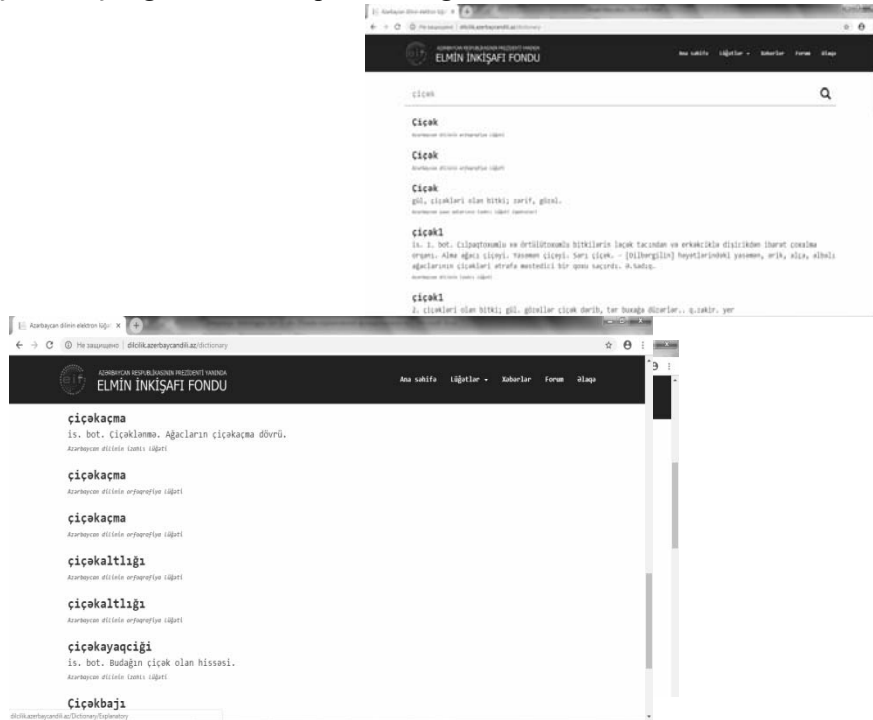
2. Azərbaycan dilinin izahlı lüğəti . Dörd cildə.(I cild – 744 s.,II cild – 792 s., III cild – 672 s., IV cild – 712 s.). Bakı, “ Şərq – Qərb”, 2006;)

3. Paşayev A., Bəşirova A. Azərbaycan şəxs adlarının izahlı lüğəti (16164 ad – 8328 kişi adı, 7836 qadın adı). Bakı, Mütərcim, 2011, 340 s.,

4. Azərbaycan dilinin ixtisarlar lüğəti (Azərbaycan və xarici dillərdəki ixtisarları əhatə etməklə).

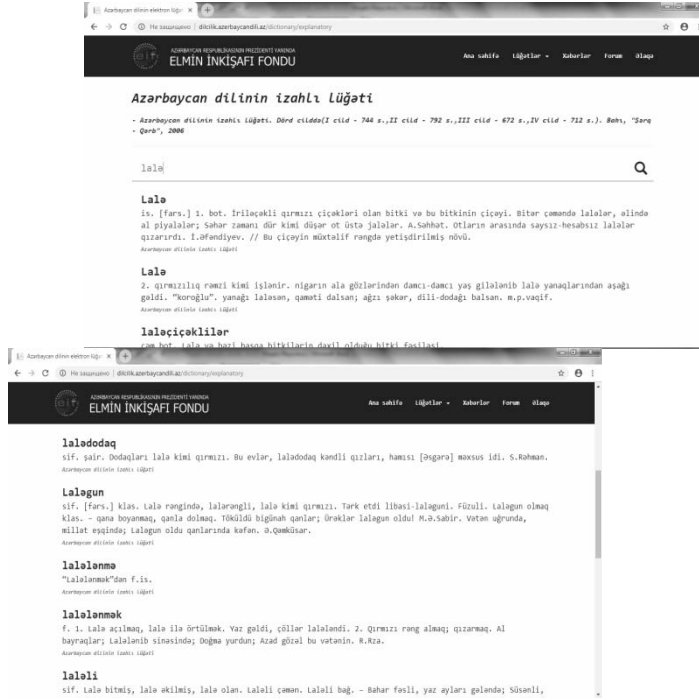
Sistemin istifadə qaydasına misal olaraq “Ana səhifə”nin axtarış sahəsinə “çiçək” sözünü daxil edib “Axtar” düyməsinə basdıqda nəticədə korpusa yerləşdirilmiş lüğətlərə uyğun olaraq “çiçək” sözünün həm orfoqrafiya, həm izahlı lüğət, həm də şəxs adlarının izahlı lüğətinə əsasən izahı lınacaqdır.

Eyni zamanda “çiçək” sözü ilə eyni kökdə olan sözlər yerləşdirilmiş lüğətlərmüvafiq ekranda görünəcəkdir.

“Lügətlər” bölümündə yerləşdirilən hər bir lügətə ayrı-ayrılıqda daxil olub istənilən sözü axtarmaq olar. Orfoqrafiya lüğətində əlifba sırası ilə hər hərfə uyğun yazılmış sözlərin düzgün yazılış qaydasının elektron variantı yerləşdirilmişdir. Orfoqrafiya lüğətinin 6-cı nəşrinə əsasən 110563 söz yerləşdirilmişdir.

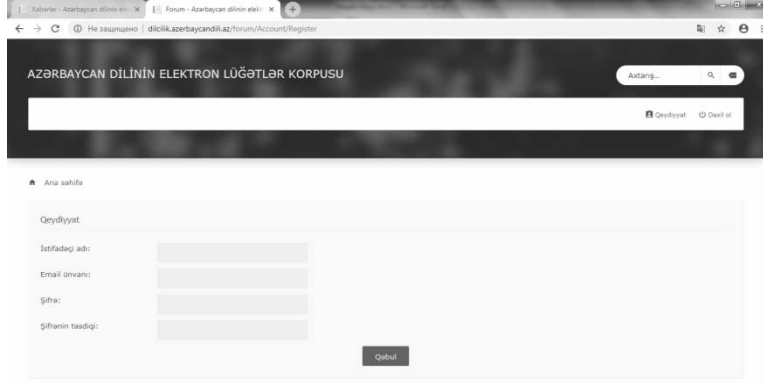
Azərbaycan dilinin izahlı lüğətinə (4-cildlik) əsaslanan elektron izahlı lügət eyni zamanda oxuculara keyfiyyətli formada lügət təqdim edir. Burada Azərbaycan dilində axtardığımız hər hansı bir sözvə bu sözlə eyni kökdə olan sözlərin izahı geniş şəkildə, hərtərəfli izah olunur.

İxtisarlar lüğəti “İxtisarlar” və “İxtisarlar (xarici dildə)” kimi iki hissəyə bölünərək tam şəkildə elektron formaya keçirilmiş və sistemə daxil edilmişdir. Bu lüğətdən də istifadə prosesində axtarış sətrində hərflər ardıcıl daxil edildikcə lüğətdə ona uyğun sözlər ekranda görünür(4).

“Qadın adları” və “Kişi adları” bölümündə Azərbaycan şəxs adlarının siyahısı və izahlı lüğəti verilmişdir. Elektron lügətə 8328 kişi, 7836 qadın adı daxil edilmişdir.

Portalda yerləşən “Xəbərlər” hissəsində dilçiliklə bağlı yeni xəbərlər yerləşdirilir. Bundan başqa “Forum” hissəsində istifadəçilərin şərhlərini qeyd etmək üçün qeydiyyat paneli yerləşir.

Nəticə olaraq qeyd etmək lazımdır ki, son illər, xüsusən də ölkə prezidenti cənab İlham Əliyevin qeyd edilən sərəncamlarından sonra ölkədə elektron resursların sayı xeyli artmış, istifadəçilərin Azərbaycan dilinin elektron vasitələrindən istifadəsi asanlaşmış, Azərbaycan dilinin elektron məkanda daha geniş və hərtərəfli təmsil olunması sahəsində gələcək uğurların təmali qoyulmuşdur.

Ədəbiyyat

1. Azərbaycan dilinin əks əlifba lüğəti (tərtibçilər: M.Ə.Mahmudov, Ə.B.Fətullayev), Bakı, “Nurlan”, 2004, 524 s.
2. <http://dilcilik.azerbaycandili.az>
3. M.Mahmudov, R. Məmmədova. Azərbaycan dilinin riyazi-statistik metodlar və yeni texnoloji vasitələrlə öyrənilməsi məsələləri: problemlər, perspektivlər. Tədqiqlər. AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu, Bakı, 2016 (1), s.18-28
4. M.Mahmudov. Ana dilinə sonsuz sevgi və qayğı nümunəsi. Ədalət.-2012, 25 iyun
5. M.Mahmudov. Azərbaycan dili qlobalaşma şəraitində. “Dilçilik institutunun əsərləri (xüsusi buraxılış)”. Bakı, 2012, s. 34-39.
6. M.Mahmudov. Kompüter dilçiliyi.Bakı: Elm və təhsil, 2013, 356 s.
7. www.azerbaycandili.az
8. www.dilmanc.az

Майя Гейдарова

Азербайджанский язык в электронном пространстве

Резюме

В статье рассказывается о вопросах, вытекающих из распоряжений президента по поводу представления и использования азербайджанского языка в интернете. В Институте Языкознания имени Насими НАНА, как одним из проведенных в данной направлении работ "Общая информационная база азербайджанского языка" размещен на портале www.azerbaycandili.az. На портале "Общая информационная база азербайджанского языка" собраны монографии, учебники, словари, авторефераты относящиеся к лингвистике, а также официальные документы о языке, информации об азербайджанских лингвистов, очерки связанные с азербайджанским языком.

Электронный вариант орфографического словаря азербайджанского языка составленный на основе книги "– "Azərbaycan dilinin orfoqrafiya lüğəti" (Bakı, "Lider nəşriyyatı", 2004, 728 s.) проф. М.Махмудовым и доц. А.Фатуллаевым впервые в сентябре 2006 года размещен для пользователей на сайте dilmanc.az. А в 2007 году был составлен электронный вариант Обратного алфавитного словаря. В связи с пропагандой и использованием азербайджанского языка в широком формате на электронном пространстве, был запущен еще один проект, связанный с созданием Национального Корпуса Азербайджанского Языка. Проект, созданный на основе предварительной версии системы электронных словарей – "Корпус электронных словарей азербайджанского языка" размещен на электронном портале <http://dilcilik.azerbaycandili.az>. Для простоты и облегчения использования данных ресурсов, в корпусе электронных словарей азербайджанского языка первоначально были подготовлены электронные варианты орфографии, толкового словаря, словаря сокращений и толковый словарь имен лиц в совершенстве.

"Корпус электронных словарей азербайджанского языка" подготовлен с целью более качественного обеспечения систем электронных словарей для пользователей.

Maya Heydarova

Azerbaijani language in electronic space

Summary

The article deals with the issues consist of the using of the disposals of the president and representing of the Azerbaijani language in the internet “The common internet base of the Azerbaijani language” which the directions conducted in the Institute of Linguistics named after Nasimi in ANAS was set at the portal www.azerbaycandili.az

The essay about the Azerbaijani language, the official documents, about the language, the information about the Azerbaijani linguists, the monography, manuals, dictionaries, synopsis of the thesis about the linguistics collected at the portal “The common internet base of the Azerbaijani language”

At first time the electron variant of the orthographical dictionary of the Azerbaijani language was set on the bases of book of “Azərbaycan dilinin orfoqrafiya lüğəti” (Bakı, “Lider nəşriyyatı”, 2004, 728 s.) by prof. Masud Mahmudov and assoc.prof. Abulfaz Fatullayev and gave to the users in the internet site www.dilmanc.az in 2006 september. The electron variant of the reverse alphabetical dictionary was of the set in 2007

The other project about the using largely and propagating of the Azerbaijani language in the electronic space is connected the creating of the National Corpus of the Azerbaijani Language .

The first time version of the system of the electron dictionaries- The Corpus of the electron dictionaries of the Azerbaijani language which created on the bases of the project was set at the electron portal <http://dilcilik.azerbaycandili.az>

Firstly electron variants of the orthographical dictionary, explanatory dictionary, abbrevations dictionary and the explanatory dictionary of the personal names was prepared in the corpus of the electron dictionaries of the Azerbaijani language for simplifying the work of the readers.

“The Corpus of the electron dictionaries of the Azerbaijani language” was prepared for the aim of the providing to the readers with the best qualitative system of the electron dictionaries.